

Postoj občanů k NATO

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>15. 1. – 22. 1. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1077</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.40, PM.41, PM.42, PM.42d, PM.43</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>21. února 2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Klára Procházková</i>

V lednovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR jsme mimo jiné zjišťovali postoj respondentů k členství České republiky v NATO a k aspektům s tímto členstvím se pojícím.

Nejdříve měli občané vyjádřit svůj názor k obranné strategii ČR prostřednictvím hodnocení předložených výroků¹. Většina dotázaných (87,7 %) je přesvědčena o nutnosti bránit suverenitu státu za každou cenu a také o nezbytnosti zvýšení úrovně naší armády na úroveň armád vyspělých zemí (61,8 %). Naopak více než

¹ Otázka: „Na obranu státu existují nejrůznější názory. Přečtu Vám některé a Vy mi prosím řekněte, zda s nimi souhlasíte nebo nesouhlasíte. a) Suverenitu státu je třeba za každou cenu bránit, b) náklady na obranu státu zbytečně zatěžují státní rozpočet, c) naše armáda se musí dostat na úroveň armád vyspělých západních zemí, d) kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se neubránili, e) je zbytečné uvažovat o obraně státu, protože o takové malé zemi, jako jsme my, stejně rozhodují velmoci.“

šedesát procent (63,5 %) je toho názoru, že kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se neubránili a 59,5 % lidí považuje za zbytečné uvažovat o obraně státu, protože o takové malé zemi jako je Česká republika stejně rozhodují velmoci. S předchozími odpověďmi souvisí i nadpoloviční (54,5 %) souhlas se zbytečným zatížením rozpočtu v případě nákladů vynaložených na obranu státu.

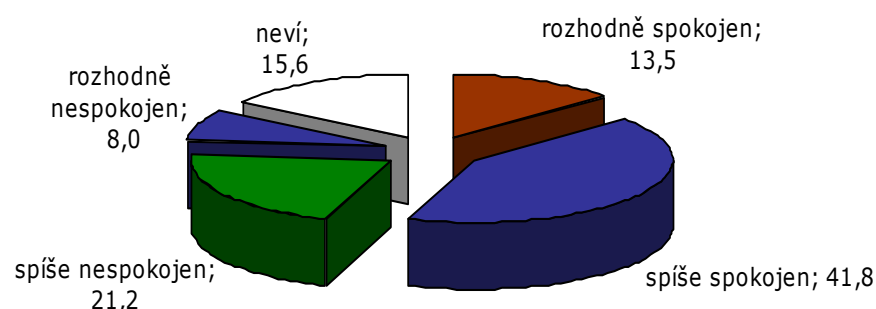
Tab. 1: Názory občanů na obranu státu (v %)

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí	souhlasí/ nesouhlasí
Suverenitu státu je třeba bránit	45,4	42,2	7,6	1,2	87,7 / 8,8
Náklady na obranu zatěžují rozpočet	18,0	36,5	31,4	7,3	54,5 / 38,7
Naše armáda musí být na úrovni	18,5	43,4	21,2	6,8	61,8 / 27,9
Stejně bychom se neubránili	22,3	41,2	21,4	6,7	63,5 / 28,0
O malé zemi rozhodují velmoci	24,9	34,6	25,6	9,1	59,5 / 34,7

*Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Další odpovědi se týkaly již samotného členství ČR v Severoatlantické alianci - NATO. V případě otázky na spokojenost s členstvím v Severoatlantické alianci² se více jak polovina respondentů vyjádřila kladně (55,3 %), opačného názoru bylo 29,2 %. Podotkněme, že se v roce 2002 ke stejnému tématu vyjádřilo pozitivně 61 % a negativně 23 % dotázaných. Více než patnáct procent (15,6 %) odpovědělo „nevím“, což je přibližně stejný počet jako v roce 2002.

Graf 1: Spokojenost a nespokojenost se členstvím v NATO (v %)

² Otázka: „Jste spokojen nebo nespokojen s tím, že ČR je členem NATO? Rozhodně spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen.“

Dále byly respondentům předloženy tři dvojice protichůdných tvrzení³, mezi kterými si pak měli vybrat ta, která jsou jejich přesvědčení nejbližší. 71 % oproti 21 % respondentů se domnívá, že členství v NATO zvyšuje mír a stabilitu v Evropě, což je jediný výrazný rozdíl u ostatních výroků se nevyskytující. Jen 41 % obyvatelstva upřednostňuje tezi : „Členství v NATO je zárukou nezávislosti ČR.“ a 48 % považuje členství ve výše zmíněné organizaci za zajišťující mír a bezpečnost.

Tab. 2: Postoj k členství ČR v NATO (v %)

	2000	2002	2007	2007	2002	2000	
Členství v NATO je zárukou nezávislosti ČR	38	42	41	54	50	47	Členství v NATO je formou podřízení se ČR cizím mocnostem
Členství v NATO zajišťuje mír a bezpečnost	44	49	48	47	46	40	Členství v NATO zvyšuje nebezpečí, že ČR bude vtažena do vojenského konfliktu
Členství ČR v NATO zvyšuje mír a stabilitu v Evropě	56	71	71	21	21	19	Členství ČR v NATO zvyšuje napětí a nejistotu v Evropě

*Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

V následující tabulce je zobrazen postoj občanů k mezinárodnímu postavení ČR souvisejícímu s členstvím ČR v NATO, kde více jak čtyřicet procent (43,1 %) občanů spojuje členství v Severoatlantické alianci s posílením pozice ČR ve světě, zatímco 36 % udává, že mezinárodní postavení ČR není účastí v této organizaci nijak ovlivněno. Naopak pouhých 8 % považuje tuto skutečnost za oslabující.

Tab. 3: Členství ČR v NATO a její mezinárodní postavení⁴ (v %)

Členství v NATO posiluje pozice ČR ve světě	43,1
Členství v NATO oslabuje pozice ČR ve světě	8,0
Členství v NATO neovlivňuje pozice ČR ve světě	36,0

*Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

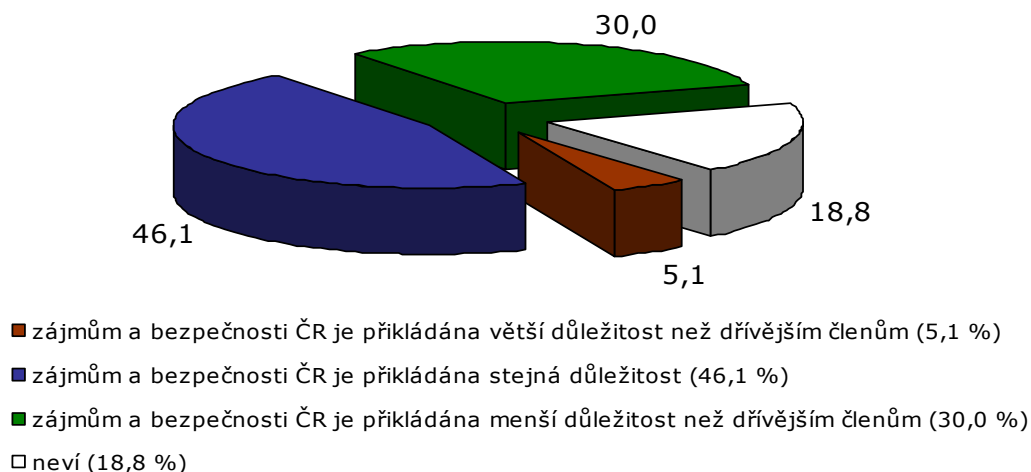
³ Otázka: „Který z následujících výroků o členství České republiky v NATO se více blíží Vaším názorům? a) Členství v NATO je zárukou nezávislosti ČR, členství v NATO je formou podřízení se ČR cizím mocnostem. b) Členství v NATO zajišťuje mír a bezpečnost ČR, členství v NATO zvyšuje nebezpečí, že ČR bude vtažena do vojenského konfliktu. c) Členství ČR v NATO zvyšuje mír a stabilitu v Evropě, členství ČR v NATO zvyšuje napětí a nejistotu v Evropě.“

⁴ Otázka: „Se kterým z těchto výroků souhlasíte? Členství v NATO posiluje pozice ČR ve světě, její hlas má větší mezinárodní význam. Členství v NATO přispívá k oslabování mezinárodní pozice ČR ve světě. Členství v NATO neovlivňuje postavení ČR ve světě.“

Poslední otázka v rámci zjišťování veřejného mínění na členství ČR v NATO byla věnována významu zájmů a bezpečnosti ČR v rámci jejího členství v této organizaci. Podle výsledků je necelých padesát procent (46,1 %) obyvatel přesvědčeno o rovnocenném významu zájmů a bezpečnosti ČR a ostatních členů NATO, menší důležitost ČR než dřívějším členům je přisuzována třiceti procenty lidí a podstatnější význam než dřívějším členům je ČR přiznávána podle 5,1 % dotázaných.

Graf 2: Význam zájmů ČR v NATO⁵ (v %)

Obecně lze říci, že spokojenost s členstvím v NATO častěji vyjadřují muži, respondenti s vyšším dosaženým vzděláním, vyšší odborní a řídicí pracovníci, podnikatelé, obyvatelé velkých měst (nad 100 000 obyv.) a lidé považující svoji životní úroveň za dobrou. Výrazně pozitivněji se pochopitelně k našemu členství v NATO vyjadřují ti, jež jsou s příslušností k alianci spokojeni.

⁵ Otázka: „Jaký význam přikládá podle Vás NATO našim zájmům a bezpečnosti? Zájmům a bezpečnosti ČR je přikládána větší důležitost, než zájmům dřívějších členů NATO. Zájmům a bezpečnosti ČR je přikládána stejná důležitost. Zájmům a bezpečnosti ČR je přikládána spíše menší důležitost, než zájmům dřívějších členů NATO.“